

ЩОДО ПРАВА ВИКОНАВЦЯ ІНІЦІЮВАТИ СУДОВЕ ПРОВАДЖЕННЯ В РАМКАХ СТ. 432 ЦПК УКРАЇНИ (ТЕОРІЯ VS СУДОВА ПРАКТИКА)

TO THE ISSUE OF EXECUTOR TO INITIATE THE COURT PROCEEDING WITHIN ARTICLE 432 OF THE CIVIL PROCEDURAL CODE OF UKRAINE (THEORY VS. COURT PRACTICE)

Шкрібляк К.П., к.ю.н.,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
Національна академія Служби безпеки України,
приватний нотаріус
Київський міський нотаріальний округ

У статті аналізується судова практика в контексті ст. 432 ЦПК України відносно права державних і приватних виконавців ініціювати апеляційний перегляд ухвал судів першої інстанції, якими вирішено питання визнання виконавчого листа таким, що не підлягає виконанню. Системний аналіз норм статей 432 та 435 ЦПК України, зокрема, дозволяють висувати, що цивільним процесуальним законом унормовано процедуру, в рамках якої виконавець наділений правом на звернення із заявою до суду виключно у випадках, прямо зазначених процесуальним законом, у той час як норми ст. 432 ЦПК України такого права за ним не визнають.

Відповідно, відсутність права на звернення корелюється із відсутністю права апелювати до ухвали суду першої інстанції, яким вирішено питання визнання виконавчого листа таким, що не підлягає виконанню. Навіть, у випадках, якщо виконавцю боржником у заяві надано статус заінтересованої особи.

Аналіз судової практики на рівні судів апеляційної інстанції та Верховного Суду дозволяє стверджувати, що судами приймаються та розглядаються скарги на ухвали судів, що розглядають справу по першій інстанції, подані приватними та/або державними виконавцями.

Аналіз названої судової практики здійснено на підставі системного тлумачення норм Розділу VI ЦПК України та положень загальної теорії права щодо відсутності у судових органів в країнах романо-германського типу правової системи права суддівського нормотворення.

Наводиться висновок, що апеляційні скарги подаються заінтересованими особами: 1) чітко поіменованими у процесуальному законі: боржниками і стягувачами; 2) тобто, особами, які мають право на звернення в порядку ст. 432 ЦПК України і такими, що наділені матеріальним інтересом. У якості аргументів наведено також теоретичні аспекти ролі виконавців у процесі виконавчого провадження та їхньої правосуб'єктності – через відсутність правового матеріального інтересу.

Висновок про невідповідність подібної судової практики в рамках ст. 432 ЦПК України зроблено також в контексті наведення релевантної практики Верховного Суду та Європейського суду з прав людини – стосовно неухильного забезпечення унормованої процедури розгляду справ.

Зроблено висновок, що аналізована судова практика є невинуватим випадком розширення дискреції судових органів.

Ключові слова: апеляційне оскарження, дискреція суду, державні виконавці, приватні виконавці, визнання виконавчого листа таким, що не підлягає виконанню.

The article analyses court practice within Article 432 of the Civil Procedural Code of Ukraine regarding the right of state and private executors to initiate appellate proceedings regarding the decisions of first level courts ruled on the recognition of execution order as not being appropriate for execution.

Complex analysis of Article 432 and Article 435 of the Civil Procedural Code of Ukraine, provide partial conclusion that the law on civil procedure creates the process providing the executor to sue to the court only in cases directly specified by the law on civil procedure, meanwhile the norms of Article 432 of the Civil Procedural Code of Ukraine do not award him these rights.

Therefore, the absence of the right to sue correlates with the absence of the right to appeal the lower court decision ruled on the recognition of execution order as not being appropriate for execution. This applies also in case when the executor was awarded interested person status by the debtor.

The analysis of court practice on appellate level as well as on the level of the Supreme Court provides grounds to claim that the courts accept and rule on complaints submitted by private and/or state executors.

The analysis of the mentioned court practice was conducted by complex interpretation of Chapter VI of the Civil Procedural Code of Ukraine and provisions of the General Theory of Law regarding the absence of the right for court lawmaking in the judicial bodies of civil law countries.

The article concludes that appellate claims are submitted by interested parties: 1) specifically named by the procedural law: debtors, executors; 2) the parties who have the right to claim as for the Article 432 of the Civil Procedural Code of Ukraine, and who possess material interest. Additional arguments coming from the theoretical aspects of executors' role in execution procedure and their legal grounds as having no legal material interest are also provided.

The conclusion regarding the incompliance of the named court practice within Article 432 of the Civil Procedural Code of Ukraine is also made basing on the practice of the Supreme Court and the European Court of Human Rights – regarding the strict compliance to the normative procedure of hearing cases.

The article also concludes that the analyzed court practice is an inappropriate discretion of judicial bodies.

Key words: appeal, court discretion, state executors, private executors, recognition of execution order as not being appropriate for execution.

Постановка проблеми. Належність України до романо-германського типу правової системи, з-поміж іншого, не передбачає права судів реалізовувати правотворчу функцію, особливо, в царині процесуального права. У цьому контексті порушення правила, передбаченого ст. 432 ЦПК України, за рахунок необгрунтованого розширення суб'єктного складу заявників (потенційних апелянтів) за рахунок включення державних і приватних виконавців становить серйозну прикладну проблему, оскільки має місце як невинуватим розширення дискреції судів, що такі справи розглядають

й вирішують, так і порушується принцип юридичної визначеності через не дотримання унормованих процедур. Доктринальний аналіз дає підстави стверджувати, що названа судова практика вказує не на судове тлумачення процесуальної норми, а саме на створення нової – за рахунок розширення її змісту. Таким чином, сучасна судова практика вступає у суперечність з теорією.

Стан дослідження. В теоретичному плані окремі аспекти дослідження знайшли своє відображення у наукових статтях й окремих розвідках. Так, організаційно-

правовим засадам діяльності суб'єктів виконавчого провадження присвячено дисертаційне дослідження Р. Ігоніна. Питанням класифікації суб'єктів виконавчого провадження присвячено роботи М. Вінциславської та С. Щербак. Аналогічний аспект в контексті виконавчого процесу як діяльності досліджувався Н. Сергієнко, правового забезпечення статусу суб'єктів виконавчого провадження – І. Зозулею, теорії виконавчого процесу та її понятійного апарату – С. Фурсою і Є. Фурсою, в контексті законодавчих новел – Л. Малярчук та О. Снідевичем, а також І. Булик – в рамках дослідження питання класифікації суб'єктів адміністративно правового забезпечення виконавчого провадження.

Підбір та аналіз судової практики на предмет взаємозгодженості та відповідності доктрині становить авторський оригінальний доробок.

Метою статті є аналіз судової практики в рамках ст. 432 ЦПК України щодо права виконавця ініціювати судові провадження на предмет її відповідності теорії виконавчого провадження та цивільного процесу, а також правовим позиціям Верховного Суду та Європейського суду з прав людини.

Виклад основного матеріалу. Частиною 1 ст. 14 Закону України «Про виконавче провадження» [1] визначено суб'єктний склад його учасників, до яких, з-поміж іншого, віднесено виконавця, сторони (стягувач і боржник) та їх представників. Очевидно, що виконавець є учасником провадження в силу покладених на нього функцій – примусового виконання судових рішень (ч. 1 ст. 5 Закону України «Про виконавче провадження»). Він не має і не може мати при цьому жодної матеріально-правової зацікавленості, оскільки її наявність є підставою для заявлення відводу (самовідводу) такого виконавця (ч. 1 ст. 23 Закону України «Про виконавче провадження»).

На рівні розвитку доктрини питання класифікації суб'єктів виконавчого провадження за предметом та ступенем наявного у них інтересу в цілому можна вважати вирішеним і більш-менш уніфікованим. Так, С. Щербак суб'єктів виконавчого процесу запропонувала поділити на тих, хто мають «особистий (суб'єктивний) інтерес, як матеріально-правовий, так і процесуальний: сторони виконавчого процесу (стягувач та боржник)» – одна класифікація, а виконавців було віднесено до іншої, «з урахуванням критерія заінтересованості у проведенні виконавчих дій» [2]. С. Фурса і Є. Фурса суб'єктів виконавчого провадження поділили на осіб «які здійснюють примусове виконання рішень» та «учасників виконавчого провадження (сторони виконавчого провадження; інші заінтересовані особи; представники у виконавчому провадженні)» [3, с. 348]. Детальний аналіз наукової думки із зазначеного питання із викладенням більш-менш збіжних висновків зроблено І. Булик [4], І. Зозулею [5], Л. Малярчук і О. Снідевичем [6]. Причому, на думку дослідників, необгрунтоване ігнорування законодавцями наукових підходів до класифікації суб'єктів виконавчого провадження «викликає здивування» [6, с. 44].

Присутні і частково розбіжні думки, коли класифікація будується за критерієм наявності «матеріально-правової/процесуально-правової зацікавленості у примусовому виконанні рішень» та дозволяє внести до групи учасників виконавчого процесу як виконавців, так і сторони [7, с. 52].

Втім, питання такої класифікації має не тільки теоретичне, але й суто прикладне значення.

Так, постановою Верховного Суду від 21 грудня 2023 р. у справі № 824/2/22 [8], провадження № 61-11769ав23, вирішено спірні правовідносини в процесі виконавчого провадження за апеляційною скаргою приватного виконавця – йшлося про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення Третейського суду, де Верховний Суд розглядав справу як суд апеляційної інстанції.

Аналогічна позиція активної участі виконавця в ініціюванні апеляційного оскарження рішення суду, який

розглядав справу по першій інстанції, міститься і у постанові Київського апеляційного суду від 08 лютого 2024 р. у справі № 2-5835/11 [9].

При цьому, визнання виконавчого документа таким, що не підлягає виконанню, регламентовано ст. 432 ЦПК України та здійснюється в порядку, що його передбачено Розділом VI цього Кодексу [10].

Цивільним процесуальним кодексом України передбачено форми судового контролю за виконавчим провадженням: в рамках Розділу VI – щодо процесуальних питань, пов'язаних з виконанням судових рішень у цивільних справах, та в рамках Розділу VII, власне, судового контролю за виконанням судових рішень.

В залежності від предмету контролю кожна окрема стаття кожного розділу ЦПК України унормовує суб'єктний склад осіб, за якими процесуальний закон визнає право ініціювати судові провадження – з можливістю подачі апеляційної скарги на ухвалу суду першої інстанції.

Так, ч. 1 ст. 432 ЦПК України зазначено, що питання виправлення помилки, допущеної при виготовленні й видачі виконавчого листа, а також визнання виконавчого листа таким, що не підлягає виконанню, вирішується судом за заявою стягувача або боржника. Норма не допускає розширення суб'єктного складу взагалі, а за рахунок виконавця – тим більше. Зокрема, названу тезу підтверджує системний аналіз норм ч. 1 ст. 432 та ч. 1 ст. 435 ЦПК України, де у випадку розстрочення чи відстрочення виконання виконавець має право ініціювати судові провадження. І то, тільки у поіменованому випадку: встановлення чи зміни способу або порядку виконання рішення.

Отже, відповідно до ч. 2 ст. 432 ЦПК України, суд визнає виконавчий документ таким, що не підлягає виконанню повністю або частково, якщо його було видано помилково або якщо обов'язок боржника відсутній повністю чи частково у зв'язку з його припиненням, добровільним виконанням боржником чи іншою особою або з інших причин.

Порядок вирішення судом питання визнання виконавчого документа таким, що не підлягає виконанню повністю або частково, склад учасників, строк розгляду тощо, визначено частиною третьою названої статті, і зокрема, суд розглядає заяву в десятиденний строк з дня її надходження у судовому засіданні з повідомленням стягувача та боржника та постановляє ухвалу.

Отже, за правилами ст. 432 ЦПК України учасниками провадження з визнання виконавчого документа таким, що не підлягає виконанню, є стягувач і боржник. Участь інших осіб в зазначеному провадженні, як-то: треті чи заінтересовані особи, процесуальним законом не прямо передбачена.

Одночасно, відповідно до статті 352 ЦПК України, право апеляційного оскарження рішення чи ухвали суду першої інстанції мають учасники справи, а також особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи, інтереси та (або) обов'язки.

Отже, попередньо можна висувати, що у цивільному процесуальному законі втілює класифікацію суб'єктів виконавчого провадження – за наявністю/відсутністю спершу – матеріально-правового, а потому вже процесуального інтересу. Від цього залежать саме їх право ініціювати судові провадження, а також чітко поіменовано випадки, за яких реалізація такої ініціативи буде визнаватись виправданою і законною.

Так, принципи кодифікації процесуального закону та структура Цивільного процесуального кодексу України передбачають, зокрема, види, форми і стадії судочинства. Для кожного з них встановлено свої правила, процедури, суб'єктний склад, права і обов'язки, повноваження суду.

Відповідно до ч. 2 ст. 19 ЦПК України цивільне судочинство здійснюється за правилами, передбаченими цим

Кодексом, у порядку: а) наказного провадження; б) позовного провадження (загального або спрощеного); в) окремого провадження.

Вирішення процесуальних питань, пов'язаних з виконанням судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб), регламентовано розділом VI ЦПК України.

У той же час, правилами цивільного судочинства не передбачено перенесення процедури позовного, наказного чи окремого провадження з усіма властивими їм елементами (правила, процедури, суб'єктний склад, права і обов'язки, повноваження суду) на стадію виконання судових рішень.

За правилами статті 42 ЦПК України, у справах позовного провадження учасниками справи є сторони, треті особи. При розгляді вимог у наказному провадженні учасниками справи є заявник та боржник. У справах окремого провадження учасниками справи є заявники, інші заінтересовані особи. У цивільних справах можуть також брати участь органи та особи, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб.

На кожній стадії процесу, суд та учасники судового процесу зобов'язані керуватися завданням цивільного судочинства, яке превалює над будь-якими іншими міркуваннями в судовому процесі.

Окрім того, що виконавець прямо не зазначений у ст. 432 ЦПК України як суб'єкт звернення, а рїгїгї виконавець не є також учасником провадження, що його регламентовано ст. 432 ЦПК України – через відсутність *locus standi* (законного інтересу) як для звернення до суду з будь-якими вимогами процесуального чи матеріально-правового змісту, так і внаслідок матеріально-правової заінтересованості в результатах вирішення судом питання, що його ініційовано боржником.

Питання наявності/відсутності інтересу давно вирішено Верховним Судом. Зокрема, у постанові від 26 вересня 2023 року у справі № 320/2015/22 (адміністративне провадження № К/990/19209/23) [11]:

«[...] Обставинами, що свідчать про очевидну відсутність у позивача законного інтересу (а отже і матеріально-правової заінтересованості), є:

(а) незаконність інтересу – його суперечність Конституції України, законам України, принципам права;

(б) не правовий характер вимог – вимоги не породжують правових наслідків для позивача. Це виключає можливість віднесення спору до «юридичного» відповідно до частини другої статті 124 Конституції України;

(в) встановлена законом заборона пред'явлення позову на захист певного інтересу (наприклад, заборона оскаржувати рішення дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя особою, яка подала скаргу на суддю);

(г) коло осіб, які можуть бути позивачами, прямо визначено законом, і позивач до їх числа не належить (це свідчить про відсутність матеріальної правоздатності);

(д) позивач звернувся за захистом інтересів інших осіб – держави, громади, фізичної або юридичної особи без відповідних правових підстав або в інтересах невизначеного кола осіб [...].»

Стосовно цитованої вище правової позиції варто зазначити, що наведені Верховним Судом критерії визначення наявності/відсутності законного інтересу у ініціатора судового провадження (апеляційної процедури) є застосовними не лише щодо позивача у справах позовного провадження, але й щодо інших суб'єктів, які ініціюють судовий розгляд, у т. ч. апеляційний, у той час як закон не відносить таких осіб до числа учасників справи.

Ще одним поясненням юридичної конструкції ч. 3 ст. 432 ЦПК України у розрізі визначеного законом суб'єктного складу учасників цього провадження є те, що державний чи приватний виконавець здійснює владну (публічну) функцію, а тому навіть гіпотетично не може

мати жодного цивільного (матеріально-правового) інтересу, а отже і матеріально-правової заінтересованості у результатах вирішення судом питання визнання виконавчого документа таким, що не підлягає виконанню. Не визнання за ним права звертатися із заявою до суду першої інстанції засвідчує й відсутність його процесуального інтересу у подальшому оскаржувати судові рішення.

У рішенні в справі «Горнсбі проти Греції» (Case of Hornsby v. Greece) [12] від 19 березня 1997 року, Європейський Суд з Прав Людини виснував, що «[...] для цілей статті 6 виконання рішення, ухваленого будь-яким судом, має розцінюватися як складова частина судового розгляду [...]». Рішенням у справі „Глоба проти України” від 05 липня 2012 року [13], заява № 15729/07, п. п. 26, 27, Європейський Суд з прав людини наголосив: «Держава зобов'язана організувати систему виконання судових рішень, яка буде ефективною як за законодавством, так і на практиці [...] Саме на державу покладається обов'язок вжиття у межах її компетенції усіх необхідних кроків для того, щоб виконати остаточно рішення суду та, діючи таким чином, забезпечити ефективно залучення усього її апарату».

Отже, з точки зору Конвенції і правозастосовчої практики Європейського Суду державний чи приватний виконавець є елементом «апарату держави», що його запроваджено для реалізації завершальної стадії «судового розгляду». І такий статус не сумісний з наявністю у нього будь-якого інтересу та/або зацікавленості – окрім завершення процесу виконання судового рішення.

Аналізуючи практику Верховного Суду, можна виокремити ще одну групу аргументів на користь авторської позиції відсутності у виконавця права ініціювати провадження в рамках ст. 432 ЦПК України. Постановою Верховного Суду від 31 травня 2023 року у справі № 308/12227/13-ц (провадження № 61-4121св23) [14] сформульовано такий висновок: «Відповідно до частини першої статті 352 ЦПК України учасники справи, а також особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи, інтереси та обов'язки, мають право оскаржити в апеляційному порядку рішення суду першої інстанції повністю або частково.

Отже, вказана стаття визначає коло осіб, які наділені процесуальним правом на апеляційне оскарження судового рішення, які поділяються на дві групи: учасники справи, а також особи, які участі у справі не брали, але судові рішення стосується їх прав, інтересів та (або) обов'язків. На відміну від оскарження судового рішення учасником справи, не залучена до участі у справі особа повинна довести наявність у неї правового зв'язку зі сторонами спору або безпосередньо судовим рішенням через обґрунтування наявності трьох критеріїв: рішення судом питання про її право, інтерес, обов'язок і такий зв'язок має бути очевидним та безумовним, а не ймовірним.

Рішення є таким, що прийняте про права та обов'язки особи, яка не була залучена до участі у справі, якщо в мотивувальній частині рішення містяться висновки суду про права та обов'язки цієї особи, або у резолютивній частині рішення суду прямо вказав про права та обов'язки таких осіб. В такому випадку рішення порушує не лише матеріальні права осіб, не залучених до участі у справі, а й їх процесуальні права, що витікають із сформульованого в пункті 1 статті 6 Європейської конвенції про захист прав людини і основних свобод положення про право кожного на справедливий судовий розгляд при визначенні його цивільних прав і обов'язків. Будь-який інший правовий зв'язок між скаржником і сторонами спору не може братися до уваги».

Відповідно до частини першої статті 13 ЦПК України суд розглядає справи не інакше як за зверненням особи, поданим відповідно до цього Кодексу, в межах заявлених нею вимог і на підставі доказів, поданих учасниками справи або витребуваних судом у передбачених цим Кодексом випадках.

Здійснюючи виконавче провадження, виконавець діє не у власних інтересах, він не є носієм права вимоги, а тому – не може мати суб'єктивної матеріально-правової заінтересованості у виконанні; він діє виключно задля виконання виконавчого документа. Таким чином державний (приватний) виконавець не наділений необхідним обсягом прав і повноважень, які притаманні позивачеві (стягувачеві), позаяк, позивач, за визначенням закону, – це юридична чи фізична особа, яка звертається до суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорених суб'єктивних прав чи охоронюваних законом інтересів, а також особа, в інтересах якої поданий позов.

Факультативно на обгрунтованні вище викладеної аргументації може свідчити зміст частини другої статті 442 Розділу VI ЦПК України, де чітко зазначено, що заінтересованою особою може бути виключно сторона виконавчого провадження, а також частини четвертої статті 441 Розділу VI ЦПК України, яка відокремлює державного (приватного) виконавця від інших заінтересованих осіб.

Подання виконавцем будь-яких процесуальних документів до суду в інтересах стягувача в порядку, встановленому Розділом VI ЦПК України, зокрема, апеляційної скарги на ухвалу суду про визнання виконавчого документа таким, що не підлягає виконанню, не узгоджується з положеннями процесуального закону про представництво інших осіб, оскільки частина четверта статті 42 ЦПК України вимагає для цього наявності відповідної вказівки про це в законі. Між тим, у Законі України «Про виконавче провадження» відповідна процесуальна норма відсутня.

Крім того, процесуальна правосуб'єктність осіб, передбачених статтею 56 ЦПК України, також не розповсюджується на виконавців, оскільки процесуальні норми виконавчого провадження, та норми, що визначають статус виконавця, не наділяють його правом звертатись до суду з питань, що їх унормовано статтею 432 ЦПК України. І такий висновок узгоджується з практикою самого Верховного Суду: «[...] Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про виконавче провадження» примусове виконання рішень покладається на органи державної виконавчої служби (державних виконавців) та у передбачених цим Законом випадках на приватних виконавців, правовий статус та організація діяльності яких встановлюються Законом України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів [...] Частиною другою статті 16 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» визначено, що приватний виконавець є суб'єктом незалежної професійної діяльності [...] в цій справі приватний виконавець Матвійчук Н. Є. не діє в особистих інтересах, а є суб'єктом, який здійснює виконання судового рішення [...]».

Висновки. З аналізу й обгрунтувань, викладених у дослідженні, варто зробити такі висновки.

Процедура виправлення помилок у виконавчому документі і визнання його таким, що не підлягає виконанню унормовано статтею 432 ЦПК України. Правова норма містить підстави звернення до суду, суб'єктний склад заявників

та процедуру розгляду такої заяви. Суб'єктний склад названою правовою нормою обмежений без згадки про «учасників виконавчого провадження», а визначений шляхом прямого поіменування – за заявою «стягувача або боржника».

Така правова регламентація корелюється з предметом судового звернення, а також наявністю у суб'єкта звернення матеріально-правового інтересу.

Відсутність права на звернення із первісною заявою до суду першої інстанції унеможлиблює подання апеляційної скарги на ухвалу суду, який у першій інстанції розглядав заяву, оскільки це суперечитиме нормам ст.ст. 432 та 352 ЦПК України в їх логічному прочитанні й тлумаченні. Окрім того, враховуючи мету звернення до суду, за відсутності матеріально-правового інтересу процесуально-правовий інтерес з'явиться не може – за його наявності право на звернення прямо передбачається у відповідних статтях цивільного процесуального закону, що засвідчується їх системним аналізом.

Розширення передбаченого ст. 432 ЦПК України суб'єктного складу осіб, за якими законом визнано право на звернення, за рахунок особи виконавця є неприйнятним через низку факторів.

По-перше, виконавець є частиною державного апарату з примусового виконання судових рішень. Він а priori не має і не може мати жодного інтересу, окрім як у розумний строк та з дотриманням балансу інтересів сторін виконавчого провадження виконати судові рішення.

По-друге, його право на ініціацію судового провадження не передбачено процесуальним законом. Отже, розгляд справ, порушених за його зверненням, вважатиметься порушенням процесуального закону у формі фактичного створення нової норми, що у країнах романо-германського типу правової системи не визнається за можливе. За відсутності права на суддівське нормотворення така ситуація має розглядатися як невинуватене й необгрунтоване розширення дискреції суду.

По-третє, таке вільне тлумачення норм ст. 432 ЦПК України з позицій верховенства права як однієї з засад цивільного судочинства має визнаватись порушенням принципу юридичної визначеності.

По-четверте, факт розгляду Верховним Судом справи за апеляційною скаргою приватного виконавця в порядку ст. 432 ЦПК України, очевидно, і є формулюванням правової позиції, обов'язковою для застосування судами нижчих ланок. Очевидно, на це не впливає той факт, що аналізована авторкою судова справа розглядалась Верховним Судом у порядку апеляційного провадження. Зазначена ситуація ускладнюється тим, що: 1) сформульована Верховним Судом правова позиція не узгоджується з іншими правовими позиціями Верховного Суду та практикою Європейського суду з прав людини; 2) рішення судів апеляційної інстанції у порядку ст. 432 ЦПК України не підлягають перегляду у касаційному порядку.

По-п'яте, аналізована практика абсолютно і повністю суперечить теоретичному доробку. Отже, у даному питанні маємо не просто невідповідність, але й суперечливість судової практики і доктрини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про виконавче провадження». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text> (дата звернення 29.04.2024 р.).
2. Щербак С. В. Суб'єкти виконавчого процесу. URL: <https://core.ac.uk/download/141462662.pdf> (дата звернення 29.04.2024 р.).
3. Фурса С. Я., Фурса Є. І. Теорія виконавчого процесу та її понятійний апарат. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО*. 2021. Вип. 64. С. 346–351.
4. Булик І. Л. Класифікація суб'єктів адміністративно-правового забезпечення виконавчого провадження в Україні. *Київський часопис права*. 2021. № 2. С. 53–59.
5. Зозуля І. В. Правове забезпечення статусу суб'єктів виконавчого провадження у сфері примусового виконання судових рішень і рішень інших органів та установ. *Право і суспільство*. 2017. № 1. С. 148–153.
6. Малярчук Л., Снідевич О. Суб'єкти виконавчого провадження: законопроектні новели. Підприємництво, законодавство і право. 2020. № 8. С. 42–47.
7. Сергієнко Н. А. Виконавчий процес (як діяльність): поняття та ознаки. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2020. Том 31 (70). № 4. С. 50–55.

8. Постанова Верховного Суду від 21 грудня 2023 р. у справі № 824/2/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/115860052> (дата звернення 11.05.2024 р.).
9. Постанова Київського апеляційного суду 08 лютого 2024 р. у справі № 2-5835/11. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/117085407> (дата звернення 11.05.2024 р.).
10. Цивільний процесуальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення 29.04.2024 р.).
11. Постанова Верховного Суду від 26 вересня 2023 р. в справі № 320/2015/22 (адміністративне провадження № К/990/19209/23). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/113738792> (дата звернення 15.05.2024 р.).
12. Рішення у справі «Горнсбі проти Греції» від 19 березня 1997 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_079#Text (дата звернення 13.05.2024 р.).
13. Рішення у справі «Глоба проти України» від 05 липня 2012 року, заява № 15729/07. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_911#Text (дата звернення 13.05.2024 р.).
14. Постанова Верховного Суду від 31 травня 2023 року у справі № 308/12227/13-ц (провадження № 61-4121св23). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111251094> (дата звернення 13.05.2024 р.).
15. Постанова Верховного Суду від 06 листопада 2023 року у справі № 225/2213/20 (провадження № 61-7398сво 23). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114848830> (дата звернення 08.05.2024 р.).